TUNTURILATU 4/2018

Mrjami Härkönen

Isä Paavo Ratilainen vieraili kumpelaisten Vunukka-leirillä. Makkaranpaistossa oli aikaa rupatella Anni Kainulaisen kanssa.

Vunukat leirillä

8–9

Kylässä Kanadassa 4

Veneellinen susia 6–7

Talkooväki sai paljon aikaan 8–9

Ruska-maisemissa Ylläksellä 12

Tiedottamisen tärkeys ja sääntömuutoksia

Vielä palaan syyskokouksen tunnelmiin Polvijärvellä. Kiitos vielä, että saan jatkaa puheenjohtajana toivon mukaan paremmin eväin ja tiedoin.

Johtokuntakin jatkaa samoilla jäsenillä, josta jälkeenpäin on ollut nurinaa facebookin keskustelufoorumilla. Ainahan olisi voinut ehdottaa uusia kasvoja johtokuntaan.

Toivottavasti vuoden päästä löytyy rohkeita ja uusia ideoita tuovia jäseniä johtokuntaan.

Mitä syyskokouksessa sitten oli: ainakin saimme sapiskaa tiedottamisesta, kokouksen asiakirjat olivat jaossa vasta kokouksessa. Tunturiladun kotisivuilla olisi hyvä olla myös asiakirjat etukäteen.

Kokouksessa esiteltiin ja hyväksyttiin johtokunnan esittämät uudet avain- ja kämppäsäännöt, joissa on helpotusta entisiin, toivoen että saisimme uusia ja nuoria jäseniä mukaan.

Paavo Ahonen esitteli Tnturiladun sääntömuutosehdotusta, mutta tällä kertaa, tosin äänestyksen jälkeen, asia siirrettiin kevätkokoukseen päätettäväksi.

Säännöt löytyvät kommentoivaksi Tunturilatu-lehdestä kuin myös Tunturiladun kotisivuilta.

Susivaliokunta oli huolissaan, että tunturisusia ja johtajasusia tulee vähän. Varmaan susisääntöjä on aika muuttaa.

Susiaiset olivat tällä kertaa erilaiset, ei ollut noitaa vaan enemmänkin velho, joka lempeästi jutusteli susiehdokkaiden kanssa, susiksi kuitenkin vihkien. Kaiken kaikkiaan mukava tilaisuus järven rannalla.

Tässä joitakin syyskokouksen asioita, tarkempaa juttua toisaalla lehdessä.

Palaisin vielä syksyyn. Sain viettää tunturikerho Oktan mukana Susikyrössä vanhan kämpän hämärissä todella antoisan ja mahtavan viikon.

Kiitos oktalaiset.

Todella upeat paikat ja seutu, josta voi retkeillä tai vaeltaa moneen suuntaan. Oli mukava aloittaa tutustuminen täältä näihin Tnturiladun kämppiin. Minulla on tarkoitus ensi vuonna vierailla myös muilla kämpillä. Siis rohkeasti vain muiden kerhojen retkiin tai tapahtumiin mukaan jos ei omasta kerhosta löydy lähtijöitä.

Tämä vuosi toi meille uuden sihteerin **Inka Heleniuksen** tunturikerho Alppaksesta, joka on myös syyskuun alusta toiminut taloudenhoitajana.

Vielä tämän vuoden loppuun **Iitu Gerlin** hoitaa kirjanpitomme, mutta vuoden 2019 kirjanpitäjänä toimii **Päivi Yli-Mattila** eli Tilitoimisto Tilipym Huittisista.

Ensi vuosi tuo tullessaan myös toimihenkilökoulutusta ja nettikoulutus jatkuu ensi vuonnakin TL:n eri tapahtumissa.

Syksyn jatkoa ja uutta virtaa ensi vuoteen kaikille kerhoille ja johtokunnan jäsenille.

Tuula Forström
Tunturiladun puheenjohtaja
tuula.forstrom@tunturilatu.fi

TUNTURILATU

Tunturilatulaisten jäsenlehti, joka ilmestyy neljä kertaa vuodessa. Lehti postitetaan jäsenille Latu & Polku-lehden kanssa.

Julkaisija: Tunturilatu ry
Päätoimittaja:
Tuula Forström
Marjapolku 2 b10 45360 VALKEALA
puh. 040 718 1642
tuula.forstrom@tunturilatu.fi
Toimitussihteeri:
Satu Ojala,
Huittisten Sanomalehti Oy,
Pl 36, 32701 HUITTINEN
pt. 045 327 5650, pk 050 5234 844
satu.ojala@tunturilatu.fi
Tiedotustoimikunta 2018:
Satu Ojala (pj), Iitu Gerlin, Paul Pakarinen, Tuula Forström, Mikko Suominen.
sähköposti: tiedotustoimikunta@tunturilatu.fi
Ilmoitushinnat:
0,60 euroa pmm, ¼ sivu 290 euroa, ½ sivua 540 euroa, koko sivu 900 euroa

Sivunvalmistus ja taitto:
Huittisten Sanomalehti Oy
Painopaikka:
Alma Manu, Tampere

Ilmestymisaikataulu 2019:

Numero	Aineistopäivä	Lehti jäsenillä
1	**4.2.**	**5.3.**
2	**17.5.**	**17.6.**
3	**16.8.**	**16.9.**
4	**1.11.**	**2.12.**

Osoitteen- ja nimenmuutokset:
Suomen Ladun jäsenpalvelun kautta,
puh. 09 8567 7450 tai
jasenpalvelu@suomenlatu.fi
tai postitse:
Suomen Latu ry,
Jäsenpalvelu,
Radiokatu 20,
00240 HELSINKI

SUOMEN LATU

Seuraava numero

Ensi vuoden ensimmäinen Tunturilatu-lehti ilmestyy 5. maaliskuuta 2019.
Aineistot tähän lehteen on toimitettava 4.2. 2019 mennessä osoitteella satu.ojala@tunturilatu.fi.

KANNESTA KANTEEN

Sauna ei jätä ketään kylmäksi

Susanna Uusitalo: *Hyvä sauna. Suomalaisen saunaelämyksen jäljillä, 216 s. Kustantaja Moreeni (Otava)*

Sauna kuuluu suomalaisuuteen ja erityisesti kesään ja jouluun. Lapinkävijälle sauna on vaelluksen jälkeen jopa paratiisi. **Susanna Uusitalo** on kirjoittanut ja **Ritva Tuomi** kuvannut saunakirjaan kokonaisuuden, jonka parissa viihtyy. Se on samalla tieto- ja kuvakirja, joka kertoo olennaisen saunasta ja saunomisesta.

Uusitalo on koonnut tekstinsä 12 eri saunan varaan. Saunat ovat eri puolilta Suomea ja niiden variaatio on suuri, ehdoton on vuoden 1963 Skoda Octavian varaan rakennettu liikkuva sauna. Näitä liikkuvia saunoja on Suomessa näkynyt jopa traktorin kärryllä, auton lavalla ja lautalla. Pääasiahan on kuitenkin sauna ja löylyn heitto ja mukava tunnelma. Ja uimaan pitää myös päästä.

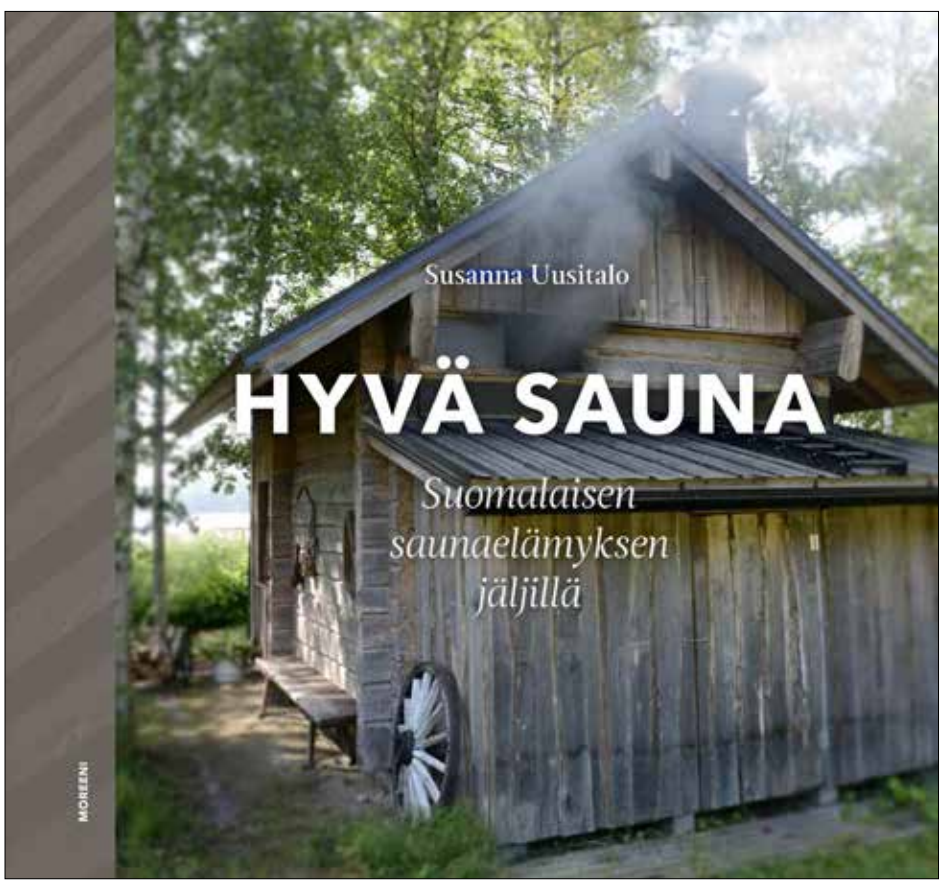
Saunatunnelmia ja muistoja kirjaan on koottu hyvin. Samalla on tuotu lukijalle niksejä erilaisten saunojen rakentamiseen ja sisustamiseen. Runsas valokuvakuvitus lisää kirjan nautittavuutta.

Saunan rakentajia on monenlaisia ja on jopa koulukuntia siitä, millainen on paras sauna. Jollekin paras on 80 asteen sauna ja toinen haluaa yli sata-asteisen löylysaunan. Itse muistan joskus Virossa, kun suomalaisille lämmitettiin 120 asteinen sauna. Kyllä siinä piti vähän lauteita jäähdytellä ennen kuin saunaan uskalsimme.

Sauna voi olla arkkitehtoninen luomus tai pihan perällä oleva sammalkattoinen pihasauna. Toinen arvostaa tavallista saunaa ja toinen savusaunaa. Ja kyllä Susikyrönkin saunan terassin näkymät ovat mahtavat! Jokaisella on joku muisto saunasta ja yleensä se on hyvä. Isoäitini luona oli savusauna ja luulen, että tulin sieltä 10 – vuotiaana enemmän mustana kuin puhtaana ulos. Mutta muisto elää! Uusitalokin pitää omaa remontin tarpeessa olevaa pihasaunaa parhaana.

Saunoista on tehty ennenkin kirjoja, mutta tätä kirjaa voi hyvin suositella saunaväelle. Siinä on samalla nostalginen ja moderni ote. Moreenilta hieno ele saunojen nauttijoille ja suunnittelijoille.

Antti Karlin

Geatkin tassunjälkiä

Tänään vietettiin kerhotoimikunnan kokousiltaa ja suunniteltiin tulevaa. Mietimme toimintasuunnitelmaa tulevalle vuodelle kalenteri kädessä: koska on alkuvuodesta täysikuu ja onko silloin Sääksjärvi Kokemäellä niin jäässä, että voidaan tapahtumaa järjestää. 22.2.2018 tuli lopputulemaksi, aika näyttää, päästäänkö järven jäälle silloin.

Aina kun tapahtuma on onnistunut, toistasataa hiihtäjää on illan aikana paikalla käynyt. Tilaisuus on yhteistyötä Teljän Ladun kanssa.

Maaliskuussa suunnitelmissa on viikolla 13 mennä Suomun maisemiin viettämään kerhon hiihtoviikkoa, jo perinteisellä hiihtoviikolla on mukana ollut toistakymmentä hiihtoniiloa japirkkoa.

Geatkilla on Huittisissa parikin kummikoulua ja niiden kanssa olemme viettäneet yön yli leirejä syksyisin ja keväisin.

Tulevan vuoden suurin ponnistus on osallistua Susikyrössä VaVa-leirin järjestelyihin. Olemme lupautuneet ottamaan vastuun ruokahuollon ja ohjelman järjestämisestä muutaman muun kerhon kanssa. Samalle viikolle olemme suunnitelleet jo perinteeksi tulleen Aikuinenlapsi vaelluksen toteuttamista, niin että päätepisteenä on Susikyrö.

Syksylle suunniteltiin viikolle 38 ruskaretkeä Susi-Kiisan maisemiin, toivottavasti ruska on silloin vielä nähtävissä.

Tiedottamista kerhon toiminnasta jäsenistölle mietittiin pitkään. Paperinen posti on jo kustannuksiltaan turhan kallis ja sähköpostiosoitteita ei välttämättä ole saatu jäsenistöltä riittävän kattavasti.

Facebook on helppo ja halpa tapa kertoa toiminnasta, mutta onko naamakirja riittävän monella käytössä tiedottamisen onnistumiseksi. Whatsappiryhmää myös mietittiin, mutta siinäkin edellytyksenä on jäsenistön oma aktiivisuus ilmoittaa toimiva puhelinnumero ryhmään mukaan pääsemiseksi.

Nettisivut olisi varmaan hyvä keino nettiä käyttäville, mutta onko sekään riittävän kattava tiedottamista ajatellen. Nettisivuillekin pitää aina muistaa mennä katsomaan, onko sinne tullut mitään uutta. Useimmiten sivujen päivitys tuntuu olevan niitä osaavillekin pakkopullaa, kun kerran vapaaehtoisvoimin toimitaan.

Pieni kerhomme Satakunnassa toimii niillä resursseilla, mitä meillä on. Hyvä jäsen, jos haluat lisätietoa toiminnastamme, katsele Facea ”Tunturikerho Geatki” -ryhmässä, tai ilmoita sähköpostiosoitteesi kerhotoimikunnan jäsenelle, niin voimme lähettää sinulle tietoa tulevasta.

Juhani Lahtinen

Perusteellinen autiotupakirja

Joel Ahola, Jouni Laaksonen: Suomen Autiotuvat – Kämpät ja kammit saaristosta tunturelle, Karttakeskus 2018

Kun autiotupiin sydämensä menettäneet tinkimättömät retkeilytoimittajat **Jouni Laaksonen** ja **Joel Ahola** yhdistävät voimansa, on jälki perusteellista. Tässä on kattavin tupia esittelevä julkaisu tähän mennessä.

Otsikon mukaisesti mukana on useimmille tuntemattomia kohteita eteläranikkoa myöten. Uusi kirja olikin tarpeen, sillä tilanne muuttuu jatkuvasti: kämppiä on lukittu, asetettu käyttökieltoon, palanut maan tasalle, mutta toisaalta uusia on rakennettu ja vanhoja kunnostettu.

Tilanne elää jatkuvasti, joten ei ollut suuri yllätys kun uutukaista kirjaa selatessa huomasin yhden tiedon jo vanhentuneen: Muotkatunturin erämaassa sijaitsevan Riekonpyytäjän kammin erikoinen kamiina oli vaihdettu tavanomaiseen Jötuliin.

Metsähallitus tiedottaa tupiensa kunnossapitotöistä luontoon.fi -sivustolla, mutta yksityisten avoimien kämppien ja kammien tilanne selviää usein vasta paikan päällä.

Suomen Autiotuvat -kirja kertoo tuvista koordinaattien ja petipaikkojen määrän lisäksi vesipaikan sijainnin ja onko kämpässä kamiina, takka vai lämmitystä lainkaan. Kaasuliesi ja sauna on aina erikseen mainittu.

Jotta kirja ei olisi pelkkä tupaluettelo, on kämpistä kerrottu historiaa ja lisätty herkullisia merkintöjä vieraskirjoista ja tekijöiden omista päiväkirjoista.

Erilaiset tupatyypit ja kämppien alkuperäiset käyttötarkoitukset esitellään, ja erityisesti nostetaan esille tupakulttuuria ja retkeilijän etikettiä.

Retkeilyharrastus on voimakkaassa nosteessa, Uusille vaeltajille tupien käyttäytymissäännöt ja kulkijan velvollisuudet eivät ole itsestäänselvyyksiä, joten oppikirjamaisuus on tässä hyväksi.

Varoittavia esimerkkejä piittaamattomuudesta kerrotaan. Lopuksi tekijät pohtivat huolestuneena autiotupien tulevaisuutta. Metsähallituksella on korjausvelkaa miljoonia euroja samaan aikaan kun kävijämäärät kansallispuistoissa kasvavat voimakkaasti.

Suosituimmat kohteet imevät kunnossapitomäärärahat, mutta syrjäisemmätkin tuvat tulisi pitää pystyssä, ne kun ovat vaeltajan turvallisuuden kannalta oleellisempia kuin makkaranpaistopaikat päiväretkireittien varsilla.

Jääkö tupien ylläpito yksityisten ja yhdistysten hoidettavaksi?

Suomen autiotupakulttuuri itsessään on ainutlaatuinen, ja jokamiehenoikeuksiin yhdistettynä autiotuvat madaltavat kynnystä ympärivuotiseen luonnossa liikkumiseen.

Tästä etuoikeudesta meidän, autiotupien käyttäjien, tulee omalta osaltamme pitää huolta pitämällä tuvat siistinä ja korjaamalla mahdollisuuksien mukaan havaitsemamme puutteet.

Tommi Avikainen

Ristimittaa Susi-Talaksella

Vuonna 2016 olin kesäkuun alussa Susi-Talaksen talkooviikolla kämppätoimikunnan ja muiden talkoolaisten kanssa. Viikon aikana ilma oli kylmä ja parina päivänä satoi jopa räntääkin. Räntäsade yllätti Kolbman vaeltajat, jotka saapuivat Susi-Talakselle märkinä ja viluisina. Pahaksi onneksi Talaksen sauna oli juuri remontoitu ja maalattu, eikä sitä voitu vaeltajille lämmittää.

Hyvinkääläisen Jukan kanssa olimme saaneet kämppäisännältä urakaksi tiskauskatoksen valmistamisen. Valmiita tarvikkeita oli kaksi levyä valokatetta ja tiskipöytä ruostumattomasta teräksestä. Muut tarveaineet otettaisiin puustoa harventamalla.

Valokatteet määrittivät sen, minkä kokoinen katoksesta tehtäisiin. No niin…

Homma lähti käyntiin sillä, että kämppätoimikunta katsoi keittokatoksen läheltä kaksi 6–7-tuumaista kasvavaa mäntyä, jotka olivat noin 180 cm:n päässä toisistaan. Ne sahattiin poikki 170 sentin korkeudelta. Siinä oli katoksen kaksi kulmatolppaa ja tämä ”etuseinä” avautui kohti lompoloita ja Hukkamorostoa, joten tiskaajat voisivat ihailla myös maisemia.

Seuraavaksi meidän oli Jukan kanssa lyötävä paalut kahteen muuhun kulmaan. Mittasimme kasvavien mäntyjen välin ja siirsimme saman mitan 120 senttiä taemmaksi. Näin meillä oli maahan piirrettynä nelikulmio, jonka sivut olivat 180 x 120 senttiä.

Jotta kuvio olisi suorakulmio, eikä vinoneliö, otimme ristimitat kulmasta kulmaan. Teimme tarvittavat korjaukset ja sitten iskimme rautakangella reiät maahan. Junttasimme niihin kaksi parimetristä kulmapaalua ja vatupassilla katsoimme tolpat joltisenkin pystysuoraan. Lopuksi tiivistimme maan.

Tiskikatoksen runko oli näin paikallaan asemakaavan mukaan: etukulmissa juurillaan olevat puut ja takakulmissa maahan juntatut paalut. Niiden varaan aloimme kehitellä tukirakenteita. Naulasimme vaakasuoria riukuja sitomaan tolppia yhteen ja vinotukia estämään rakennelman kallistumista. Sitten tuli aika sovittaa kahta lomittain asetettavaa valokatetta tolppien päälle ja hämmästys oli suuri, kun yksi kulma ei osunutkaan kulmatolpan päälle!

Aloimme mitata tolppien välejä, suorakulmion sivuja ja tietenkin ristimittoja ja yksi tolppa oli pielessä. Onneksemme se oli juntattu tolppa, sillä juurillaan oleva tolppa olisi ollut vaikeammin siirrettävissä. Purimme rakennelmia, iskimme uuden reiän maahan ja junttasimme tolpan siihen. Ristimitat olivat oikein, mutta valokatteet eivät sopineet!

Talaksella voivat tiskaajat ihailla kaunista maisemaa. Muistaa kuitenkin pitää, että hanasta ei tule vettä.

Missä vika? Oliko kansakoulussa jäänyt joku laskentotunti väliin? Asia jätettiin hautumaan yön ylitse.

Yön aikana joku ristimittoihin kyllästynyt oli vinkoja käyttäen pakottanut tolpat vinoon siten, että valokatteet sopivat päälle niin kuin pitikin.

Keskeneräinen probleema oli kuitenkin selvitettävä ja mittailimme taas tolppien väliä. Vähitellen asia valkeni. Tolppien tyvestä mitattuna välit ja ristimitat olivat oikein, mutta kun mitattiin tolppien päistä, mitat heittelivät iloisesti. Syynä oli juurtuneiden tolppien vinous ja eipä ne juntatut tolpatkaan aivan suoria olleet.

Kun valokatteet saatiin kiinnitettyä, iskimme riukuja seinään ja nostimme tiskipöydän sisälle. Koekäytössä altaan viemäri toimi kuin junan vessa, mutta jotain puuttui? Hanaa ei ollut, eikä niitä Ivalosta kannattanut hakea, joten valmistin sen puusta.

Pari vuotta myöhemmin tiskasin katoksessa ja aina kun tarvitsin vettä, käsi meni vaistomaisesti hanaa kohti.

Niin… ja katoksen seinään oli jostain syystä ruuvattu nimikyltti ”Ristimitta”.

Joutenkulkija jostakin

Lea Horto

Thunder Bayn kaupunki sijaitsee Ontariossa, suurten järvien länsipuolella.

”Nukkuvan jättiläisen” kainalossa

Kuukausi oli vierähtänyt siitä, kun saattelimme kanadalaiset vieraamme kotimatkalle. Nyt oli meidän vuoromme seikkailla kohti uusia patikointimaisemia. Matkustettuamme16 tuntia, paikallisen kellon näyttäessä hieman yli puolta yötä, West Jetin kone laskeutui Thunder Bayn pienelle lentoasemalle.

Tulohallin seinät saivat todistaa riemukkaan jälleennäkemisen. Lämpimien halausten ja pikaisten kuulumisten jälkeen seurasimme isäntiämme kohti kotia, jonka he jakoivat kanssamme seuraavien kymmenen päivän ajan.

Kanadassa, Ontariossa, suurten järvien länsipuolella sijaitsee Thunder Bayn kaupunki, joka on perustettu viime vuosituhannen loppupuoliskolla Fort Williamin ja Port Arthurin yhdistyessä. Kaupungin 110 000 asukaasta on suomalaista alkuperää olevia kymmenisen prosenttia. Heillä on oma paikkansa kaupungin historiassa ja nykypäivässä. Suomalaisuus näkyy ja kuuluu katukuvassa.

Tässä vain muutamia nostoja elämyksellisestä matkastamme, josta kyllä riittäisi tarinaa useammankin sivun verran.

Hoito

Ensimmäisenä aamuna meidät vietiin Hoitoon. Hoito on suomalaisille metsämiehille sata vuotta sitten perustettu ruokala, joka toimii nykyään kaikille avoimena ravintolana.

Tarinaa suomalaisten varhaisista ajoista alueilla on kerrottu sanoin ja kuvin ravintolan seinillä. Ruokalistalta löytyi esimerkiksi karjalanpiirakoita ja lettuja.

Samassa talossa kerrosta ylempänä on suomalaisten kokoontumispaikka, jossa pidetään muuan muassa tanhupiirejä ja bingoiltoja. Astuessani sisään juhlasaliin, palasin muistoissa kotikyläni seurojentalolle viime vuosituhannen puolen välin jälkeen.

Paikka näytti aivan samalta. Siellä näyttämön molemmin puolin hymyilivät kehyksissä tärkeät henkilöt; **Sauli Niinistö** ja kuningatar **Elisabeth II.**

Sleeping Giant

on yksi Kanadan seitsemästä ihmeestä. Se on muodostunut useammasta mesasta eli pöytävuoresta, ja sen siluetissa on nähtävissä jättiläinen nukkumassa kädet rinnan päällä puuskassa.

Ojibwe-heimon tarinan mukaan se on ”Spirit of Deep Sea Water” Nanabijou, joka kivettyi niemelle valkoisten löydettyä tien arvokkaille hopeakaivoksille. Osa meistä huiputti jättiläisen pään, ja osa patikoi Silver Isletillä, hopeakaivosten historiallisessa maisemassa.

Kakabeka Falls

on Ontarion toiseksi suurin putous. Tämä pikku Niagara koitui legendan mukaan kohtaloksi joukolle vihamielisiä Sioux-intiaaneja, kun Ojibwe-prinsessa Green Mantelin pelasti kansansa johdattamalla viholliset suoraan 40 metrin syöksyyn putouksen päältä.

Me saimme ihastella varsin vaikuttavan näköistä putousta turvallisesti aidan takaa. Palatessamme putouksilta vierailimme suomalaisen omistamassa ”Fish shopissa”.

Savustetun kalan lisäksi hänen puodistaan löytyi kauniita ametistikoruja sekä suomalaisia tuotteita.

Fort William ja Great Rendezvous

Fort William on museoalue, jossa eletään vuotta 1816, jolloin se oli merkittävä turkisten kauppapaikka idän ja lännen välillä.
Linnaketta restauroitiin 1970 luvulla rakentamalla rakennuksia vanhojen piirrosten mukaisesti.

Pääsimme osaksi näytelmää, jossa oppaanamme oli paikan päällikön vaimo. Hän esitteli meille turkisten varastointia, pakkausta ja matkaan saattamista voyageursien kanooteissa.

Tiipiissä kuuntelimme nuotion äärellä jalat ristissä istuen alkuperäiskansojen historiasta ja uskomuksista, kun nuori intiaani kertoi meille tarinaa laulaen rummun säestyksellä, paikallinen Ante.

Voyageurs

olivat sen ajan rahtareita, jotka kuljettivat vaihdettavaa tavaraa idän ja lännen välillä. Vuosittain he matkasivat koivuntuohesta tehdyillä kanooteillaan Fort Williamiin, kun siellä järjestettiin Great Rendezvous. He kuljettivat kanooteissa arvokkaita turkislasteja lännestä ja porsliinia, kankaita ja aseita idästä.

Kun matkanteko ei onnistunut meloen, oli aika ottaa kanootti ja tavarat harteille, ja jatkaa koskipaikan ohi maitse.

Mekin pääsimme kokeilemaan millaista oli meloa aitoa ”intiaanikanoottia” ja saaden samalla myös intiaanikasteen taivaalta.

Hiking

Suurin osa vaellusreiteistä on jonkun seuran ylläpitämä, ja näin ollen tarkoitettu omien jäsenten käyttöön.

Näillä reiteillä polku oli joskus kapea, joskus se meni pusikon läpi, joskus kiivettiin seinämää köyden avulla, joskus polku oli peittynyt veden alle. Majavat ovat ahkeria padonrakentajia.

Päästyämme huipulle tai kosken äärelle kruunasi retken evästauko upeassa maisemassa. Eväsleipien välistä löytyi useinmiten maapähkinävoita. Se oli ihanan täyteläistä eikä lainkaan makeaa.

Makean nälkään oli eväsrepussa muffinsseja ja Fazerin sinistä. Teuvolla oli aina huuliharppu matkassa ja evästauolla hän lurautti meille parit sikermät.

Christi Belcourt

on arvostettu taiteilija, jonka upeisiin teoksiin pääsimme tutustumaan Thunder Bayn Art Galleryssä. Hän ottaa teoksillaan voimakkaasti kantaa yhteiskunnallisiin asioihin – etenkin alkuperäiskansojen asemaan ja tasavertaisuuteen.

Voimakas side Äiti Maahan näkyi hänen omaperäisissä maalauksissaan sekä kolmessa kirjassaan, jotka kertoivat luonnon parantavasta voimasta. Hänen juurensa ovat Métis-heimon mailla.

Ensimmäiseksi meidät vietiin Hoitoon.

Pot luck

eli suomalaisittain nyyttikestit. Kokoonnuimme neljänä iltana jonkun isäntämme kotiin nauttimaan yhdessäolosta ja hyvästä ruuasta. Näissä ”koti-illoissa” tutustuimme isäntiemme perinneruokien lisäksi heidän elämäänsä ja arkipäiväänsä. Alkuperäisiä kanadalaisia ei ollut joukossa montaa.

Oli ihana huomata, että juuria ei ole unohdettu vuosikymmenienkään jälkeen.

Kahtena iltana pääsimme myös kylpemään sukujuuriltaan suomalaisten, **Teuvon** joenrantasaunassa ja **Charlien** järvenrantasaunassa. Vesi oli jo melko kylmää, mutta osa uskaltautui uimaankin. Teuvo oli rakentanut saunansa lauteille jatko-osan, ihan meidän vierailuamme varten.

Lappe

on **Reijo Puiraksen** perustama yksityinen hiihtokeskus Thunder Bayn liepeellä. Alkuperäinen nimi Lappi on ajansaatossa englantilaistunut. Alueella on riittävän runsas ja hyvin hoidettu latuverkosto jopa kansainvälisten hiihtokisojen järjestämiseen. Paikallinen hiihtoseura järjestää siellä eritasoista valmennusta eri ikäisille hiihtäjille. Ensimmäiset innokkaat hiihtoseuran jäsenistä olivat jo käyneet hiihtämässä, kun yhtenä yönä oli satanut lunta.

Vaahtera

on Kanadan lipussa, näkyy matkamuistoissa ja vaahterasiirappipullon kyljessä. Meille siitä tulee mieleen myös elinikäiset ystävät ja syksyn väriloisto, jonka jätimme taaksemme noustessamme West Jetin koneeseen.

Kakabeka Falls.

Fort Williamin museoalueella pääsimme osaksi näytelmää.

Teuvon puulämmitteisessä rantasaunassa oli hyvät löylyt.

Teuvon savustama kala sai erikoisaromin viskistä.

Tämä kokemus ja heidän vierailunsa tunturimaisemissa olivat kokemuksina ainutlaatuisia. On ollut ilo ja onni saada olla mukana tässä projektissa. Vaikka projektin toteutus oli ajoittain raskasta, oli se myös antoisaa. Suosittelen muidenkin ottavan asiasta koppia, on se sen arvoista.

Vinkiksi voimme antaa – älkää suunnitelko liikaa ohjelmaa joka päivälle.

Sekä vieraat että isännät tarvitsevat hetken myös itselleen.

Arja Kivelä-Karjalainen
Tunturikerho Njalla

Perinne ja nykyaika sulautuvat yhteen susivihkimisessä

Susivaliokunta on kuunnellut herkällä korvalla jäsenistöltä ja myös saamelaisten piiristä tullutta arvostelua, joka on kohdistunut susiaisten vihkimistilaisuuteen.

Susivihkimistilaisuus on pieni, mutta mielestämme myös tärkeä osa toimintaamme. Sillä ei ole mitään yhteyttä nuunukka-viinahuuruiseen Lappi-iloitteluun, vaikka ulkopuoliset ovat näin joskus kokeneet.

Tunturiladun alkuhetkistä lähtien ymmärrettiin, että Lapissa retkeillessä olemme toisen ”heimon” ja kulttuurin alueella. Retkeilijät olivat kiinnostuneita tutustumaan paikallisten elämäntapaan, kulttuuriin ja elinkeinoon sekä luomaan hyviä suhteita ihmisiin.

Tämän osoittavat jo Tunturiladun säännöt ja Susisäännöt. Molemmat osoittavat myös sen toiveen, että kaikki tulevatkin retkeilijäsukupolvet kokisivat asian tärkeäksi ja kiinnostavaksi.

Uusia suhteita on luotu vuosien varrella ja vanhoja on pidetty yllä. Tunturiladun 50-vuotishistoriikki antaa paljon tietoa yhteyksistä vanhoina aikoina.

Tunturilatulaiset ovat sekä tutustuneet saamelaisten kulttuuriin omakohtaisesti, mutta myös tuoneet sitä julkisesti esille. Mainita voi **Kauno Laineen** lukuisat elokuvadokumentit sekä muutamat Saamelaiskäsitöiden näyttelyt Helsingissä ja Tampereella.

Sotien jälkeisinä puutteiden vuosina haluttiin tukea lappilaisia taloudellisesti. Tunturiladun naistoimikunta keräsi paljon tarvikkeita, joita lähetettiin avustuspaketteina pohjoiseen.

Susivihkimistilaisuus on ollut Tunturiladun ohjelmassa ihan järjestön alkuajoista lähtien. Tunturilatulaiset kokivat saamelaisten kulttuurin niin vahvasti, että halusivat tuoda sitä pienenä osana mukaan toimintaan. Asia ei sisältänyt minkäänlaista rienaamisen ajatusta, päinvastoin.

Lapin noita on yleensä perinteisten ”loitsupuheiden” lisäksi puhunut vahvasti paikallisten ihmisten ja erityisesti luonnon ja sen kunnioittamisen puolesta.

Vaikka noidan tyyli ja pukeutuminen ei aina onnistunut, on juhlamme sanoma ja sisältö aina ollut luonnon ja saamen puolella.

Mutta ajat muuttuvat. Tunturiladun saamenpukua ei enää käytetä susivihkimistilaisuudessa. Puku laitetaan vitriiniin Pekan- Oskarin seinälle.

Viime vuonna susivaliokunta pohti susivihkimistilaisuuden tarpeellisuutta ja muotoa.

Olimme sitä mieltä, että vihkimistilaisuus on vahva osa perinnettä ja tunturilatulaisuutta. Emme halua juhlasta luopua.

Susiarvon ja -merkin saa toki osallistumatta juhlaan.

Marita Maula

Kumpen susiaisissa vihkiminen toimitettiin uudenlaisella käsikirjoituksella. Vastausvuorossa outasusi Elmeri Leinonen.

Vihkimistilaisuus muutetaan niin, että perinne säilyy mutta nykyaika tulee mukaan.

Tämän vuoden susiaiset toteutettiin jo uudessa Tunturikerho Kumpen ideoimassa muodossa. Siinä käytettiin apuna myös kolbmalaisen **Matti Rekolan** erinomaista ehdotusta susivihkiäisten uudeksi käsikirjoitukseksi.

Vihkimistilaisuudessa susien esittelyn ja vihkimisen lisäksi käsiteltiin paikallisen luonnon erikoispiirteitä sekä luontoa ja retkeilyä yleisestikin.

Yleisöpalaute juhlien jälkeen oli hyvin positiivinen. Koettiin, että tilaisuus oli onnistunut ja uusi suunta sopiva. Tältä pohjalta ja Matin avustuksella luodaan varmasti sopiva käsikirjoitusluonnos tuleville susiaisille.

Susivaliokunta ottaa mielellään vielä palautteita vastaan, joko marita.maula@kolumbus.fi_tai p. 040 509 4412 tai muille susivaliokunnan jäsenille. Yhteystiedot löytyvät lehdestä.

SUUNNITTELU-KILPAILU UUDEN SUSIMERKIN LÖYTYMISEKSI

Hieno ja näyttävä susimerkki on ollut käytössä vuodesta 1951. Merkin käyttämisestä on omat sääntönsä: se tulee olla kiinnitettynä vaatteeseen ”sydämen paikalle” eli rintamukseen vasemmalle puolelle.

Susijärjestelmän kehittämisen yhteydessä on toivottu myös susimerkin ja käyttösääntöjen uudistamista. Vanhasta merkistä ei haluta kuitenkaan kokonaan luopua ja onkin esitetty idea, että nykyinen merkki jäisi juhlakäyttöön ja sen rinnalla olisi uusi arkikäyttöön helpommin soveltuva tunnus. Uuden tunnuksen koko voisi olla pienempi, materiaali joku muukin kuin kangasmerkki sekä käyttösäännöt vapaammat, esim. merkin voisi kiinnittää mihin tahansa haluamaansa paikkaan.

Susivaliokunta järjestää kilpailun uudenmallisen susimerkin kehittämiseksi.

Kilpailuaika on 7.12.2018 – 28.2.2019.

Merkin tulee olla valmistuskustannuksiltaan kohtuullinen ja helposti toteutettavissa käytännössä. Käytetty materiaali on vapaasti valittavissa. Miten ilmennetään eri susiarvot? Susivaliokunta tekee alkukarsinnan ehdotuksista ja vuoden 2019 susien kokous valitsee voittajan. Tunturilatu pidättää itsellään kaikki oikeudet kilpailutöihin.

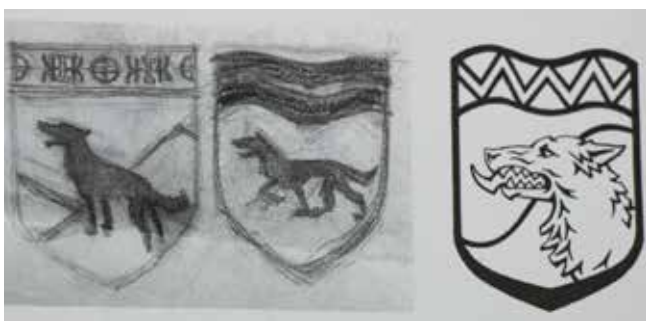
Voittajalle on luvassa pieni muistopalkinto.

Kilpailuehdotukset toimitetaan suunnitelmaluonnoksena Hanna Sinilehdolle 28.2.2019 mennessä, osoite hanna.sinilehto@gmail.com.

Tunturiladun susimerkit

Ensimmäinen susimerkki oli jäsen- ja kuntoisuusmerkki.

Leo Backlenin luonnoksia ja nykyinen susimerkki.

Ensimmäiset johtajasudet vihittiin vuonna 1956. *Ensimmäiseksi ikäsudeksi kutsuttiin T. I. Sorjonen.* *Ensimmäiseksi kunniasudeksi kutsuttiin Bjarne Lampen.*

Ikä- ja kunniasusimerkit ovat huomionosoituksia.

Outasusi,- tunturisusi- ja johtajasusi-merkit ovat suoritusmerkkejä.

Ensimmäiseksi susimerkiksi muotoitui vuonna 1947 **Bjarne ”Jam Jam” Lampenin** suunnittelema jäsen- ja kuntoisuusmerkki.

Nykyinen susimerkki otettiin käyttöön vuonna 1951. **Leo Backlen** suunnitteli useita luonnosvaihtoehtoja, joista valittiin käyttömerkiksi nykyinen suosittu tunturisusimerkki.

Erivärisillä reunuksilla varustettuna kangasmerkki kertoi kantajansa tunturissakäyntien moninaisuudesta.

Merkin sai vasta ensimmäisen tunturissakäynnin jälkeen. Sen käyttö hiipui 1950-luvulla.

Ensimmäiset 11 tunturisutta valittiin vuonna 1947.

Seuraavana vuonna otettiin käyttöön ikäsuden arvo. Ensimmäiseksi ikäsudeksi kutsuttiin **T.I.Sorjonen.**

Ensimmäiset kolme johtajasutta vihittiin vuonna 1956, **Majlis Auterinen, Eero Melto** ja **Antero Tarvainen.**

Kunniasuden arvo otettiin käyttöön vuonna 1962. Ensimmäiseksi kunniasudeksi kutsuttiin vuonna 1971 Bjarne Jam Jam Lampen.

Outasuden arvo otettiin käyttöön vuonna 1997, jolloin vihittiin viisi outasutta. Merkin kehitteli susimerkin pohjalta **Rene Östling**. Merkissä suden taustalla on kuusimetsä viitaten outamaahan.

Outasusi- Tunturisusi- ja Johtajasusimerkit ovat suoritusmerkkejä. Ikäsusi- ja kunniasusimerkit ovat huomionosoituksia.

Raimo Pahkala

Sudet ja muut jäsenet kokoontuivat susi

Syksyisen märkä sää oli saattelemassa lokakuun ensimmäisen viikonlopun alussa muualta Suomesta saapuvia tapahtuman osanottajia.

Heidät oti kuitenkin lämpimästi vastaan Kumpen susiaistyöryhmä ja Lomakeskus Huhmarin henkilökunta. Tämä tapahtui Polvijärvellä, Höytiäisen rannalla sijaitsevassa Pohjois-Karjalan suurimmassa lomakeskuksessa.

Huhmarin huviloissa vietetyn yön jälkeen saatiinkin sitten lauantaiaamuna aloittaa yhteistä ohjelmaa aurinkoisessa säässä. Myös sunnuntaina saatiin nauttia saman auringon säteistä.

Avajaisissa saimme kuulla tämän päivän polvijärveläisten elämästä kunnanhallituksen puheenjohtajan **Asko Mustosen** kertomana.

Sen jälkeen skoolattiin 80 osanottajan voimin yhteinen malja Kupilkan minikuksasta Suomen luonnolle. Jokaisen kaulaansa omaksi saaman kuksan kerrottiin valmistetun Höytiäisen toisella puolella, Kontiolahden Pyytivaaralla sijaitsevassa Plasthillin tehtaassa.

Kuksan todettiin olevan ekologinen tuote, valmistettu puoliksi selluloosasta ja elintarvikemuovista, kestävän konepesua ja elinkaarensa lopulla sen voi kierrättää, polttaa tai palauttaa valmistajalle uusiokäyttöön.

Syyskokouksen ”lämmittelynä” pidetyssä rupattelutuokiossa kyseltiin johtokunnalta muun muassa mitä on tapahtunut kevätkokouksen jälkeen, kerhojen rahavirroista, vaihdettiin ajatuksia susiasioista, saamelaisuudesta, kämpistä, susiaisperinteistä.

Rupattelut sujuivat leppoisalla meiningillä. Saman tyylistä meininkiä on myös polvijärveläisillä ihmisillä päätellen Simpuran papan tuumailuista: ”Jos ei talavi tule lokakuussa, ei se tule marraskuussakkaa” ja ”Se on jo pakkanen kun sahapukki jalakojjaan nostelloo”.

Syyskokouksessa puheenjohtajana toimi **Jouko Koivu** Kumpesta ja sihteerinä **Inka Helenius** Alppaksesta. Johtokunta pysyi samana.

Kokouksessa muutama asia herätti vilkasta keskustelua, eniten Tunturiladun sääntömuutosesitys. Asiassa jouduttiin lippuäänestykseen, jossa uudet säännöt eivät saaneet vielä riittävää hyväksyntää, vaan asia palautui johtokunnan jatkokäsittelyyn.

Sääntöjen uusiminen vaatii sääntöjen saman sisällön hyväksymistä kahdessa peräkkäisessä yleiskokouksessa. Sen sijaan muutosesitys kämppien avain- ja käyttöohjeisiin hyväksyttiin heti äänestyksen jälkeen.

Kerhojen rekisteröinti herätti myös keskustelua ja sitä pidettiin suositeltavana yhdistyksen talouden ja muun toiminnan kannalta, koska esimerkiksi talkootulot ovat muuten kaikkien jäsenten henkilökohtaista veronalaista tuloa. Rekisteröinti voidaan toteuttaa heti käyttäen sääntöinä ennakkotarkistettuja mallisääntöjä.

Lauantain iltapäivän ohjelmassa oli ulkoilua Huhmarin poluilla, uintia vesimaailmassa ja saunajoogaa. Joogasessio toteutettiin kallioon louhitun ravintola Louhen pehmeän lämpöisissä saunatiloissa.

Kumpen luontoexpertti, Jouko Koivu, johdatteli kiinnostuneet kuvien ja kokemustensa kera luonnon ja Lapin moniin yksityiskohtiin. Eräs hänen vinkeistään oli vaellusta suunnitellessa kartan äärellä ottaa kartan rinnalle samasta kohteesta ilmakuva-näkymä. Sen avulla voi löytää vaikka vanhan porokaarteen tai hiekkarannan paikan, joita kartta ei tuo esille.

Susiaiset

olivat lauantai-illan tärkein tapahtuma. Se tapahtui Höytiäisen rannalla ilta-auringon luodessa viimeisiä säteitään rannan puihin ja järven pintaan.

Alkamisaikana ei tapahtunut katselijoiden edessä vähään aikaan mitään, järveltä oli kuitenkin tulossa yksinäinen soutaja ilmeisesti rannalle laitettujen tulien houkuttelemana, veti veneensä maihin ja asteli tyylikkäästi yleisön eteen.

Muutaman vuorosanan jälkeen kaikki oivalsivat, että hän oli illan tärkein henkilö, Höytiäisen shamaani. Hän maalaili kuulijoiden mielikuviin Höytiäisen ranta-asukkaiden tunnelmia järven yllätyksellisestä veden laskusta vuonna 1859. Hän kertoili myös miten Höytiäinen on arvoituksellinen järvi; erään suvun jäseniä se on ”niellyt” syvyyksiinsä jo kolmen sukupolven ajalta.

Shamaanin juttujen aikana oli järveltä tullut myös toinen vene kyydissään useita miehiä, susikokelaita. Heidät shamaani otti jokaisen yksitellen istumaan puupenkille ja kyseli heidän tekemistään reissuista sekä tietämyksistään luonnossa liikkumisesta. Todettuaan kaikki kelvollisiksi saamaan hakemansa susiarvon hän nimitti heidät tunturi- ja outasusiksi. Tunturisuden nimityksen saivat: **Jouko Koivu** Kumpesta, susinumero 1651, **Kari Lindberg** Kavtsista, susinumero 1652 ja **Reino Moller** Kumpesta, susinumero 1653. Outasudeksi nimitettiin **Elmeri Leinonen** Kumpesta, susinumero 63 ja **Ilkka Vatanen** Ovtsista, susinumero 64 (ei paikalla).

Näin perinteinen syksyisen yhdessäolon kohokohta tuli yhdessä eletyksi hämärtyvän Höytiäisen äärellä jätkänkynttilöiden ja muiden valojen jäädessä vielä palamaan pimenevään iltaan.

Sunnuntain tapahtumat

Susiaiset huipentuivat sudeksi nimittämiseen.Tunturilatu sai kolme uutta tunturisutta ja kaksi ou

alkoivat hiljaisuuden polulla. Polku johdatteli hiljaa kulkevat patikoijat pihamaa-alueelta ylös Huhmarisvaaran huipulle, lähes sata metriä Höytiäisen pinnan yläpuolelle. Sen varrelle sijoitetut taulut antoivat teksteillään ajattelemisen aiheita jokaiselle oman elämän erilaisiin tilanteisiin.

Vaaran päällä kulkijan hiljaisuuden katkaisi huilun soitto, joka johdatti tulijat Höytiäiselle avautuvan näkymän äärelle.

Maisemien ihailutuokion jälkeen pidettiin susien kokous vaaran näköalapaikalla. Uudet tunturi- ja outasudet esiteltiin ja toivotettiin tervetulleiksi muiden susien joukkoon.

Susivaliokuntaan valittiin **Matti Nylanderin** tilalle **Sirkka-Liisa Markkanen** Oktasta. Muina jäseninä jatkavat: **Marita Maula** puheenjohtajana, **Anja Kylävalli, Juhani Lahtinen, Raimo Pahkala** ja **Hanna-Mari Sinilehto.**

Kokouksessa vaihdettiin myös ajatuksia susitoiminnan kehittämisestä vastaamaan paremmin tämän ajan retkeilijöiden haasteisiin. Susivaliokunta kehittelee toimintaa edelleen.

Höytiäinen tuli vielä kaikkien tietoisuuteen, kun tohtori **Heikki Vesajoki** Itä-Suomen yliopistosta kertoi ”Höytiäisen humauksesta” vonna 1859.

Järven pinnan laskemiseen oli lupa ja kanavan kaivaminen Pyhäselkään alkoi jo 1854. Padon yllättävä murtuminen aloitti suurtapahtuman. Ensimmäisen päivän aikana Höytiäisen pinta laski jo 20 senttiä. Kapea uoma leveni paikoin lähes puoleen kilometriin. Kun Höytiäisen pinta oli laskenut pari metriä, Viinijoki kuivui ja kanava oli ainoa lasku-uoma.

Pato murtui kokonaan ja seurasi kaksi hurjaa viikkoa. Onneksi kalliokynnys esti järven tyhjenemisen, mutta Puntarikosken perkauksen jälkeen pinta pysähtyi nykyiseen korkeuteensa.

Vesi syövytti Joensuun suuntaan olleen mutkan reunaa, mutta maa oli kovempaa, mikä esti kaupunkia uhanneen tulvan. Kilometrien päähän kuulunut jylinä vei mennessään 15 latoa, talousrakennuksia ja yhden saunan sekä paljon muuta rojua ja peltomaata, mutta ihmishenkiä katastrofi ei kuitenkaan vaatinut.

Pyhäselällä kaksi metriä noussut vesi vei mukanaan kalanpyydykset. Tulvan vuoksi Pielisjoen virtaaman suuntakin muuttui tilapäisesti. Pyhäselälle muodostui hiekasta suistomaa, joka on nykyisin arvokas ja syntyhistorialtaan ainutlaatuinen luonnonsuojelukohde, jonka pinta-ala on 143 hehtaaria. Vaikka monet Höytiäisen saaret kasvoivat kiinni mantereeseen, saaria oli 386 enemmän kuin ennen laskua eli 516.

Höytiäisen lasku on Suomen suurin ja merkittävin järvenlasku. Höytiäisen pinta aleni 9,5 metriä. Vesijättömaata paljastui 157 neliökilometriä. Höytiäinen pieneni alkuperäisestä koostaan kolmanneksen eli noin 300 neliökilometriin, mutta se on yhä Suomen 15. suurin järvi.

Maa jaettiin 165 osakkaan talojen kesken ja paljastuneelle maalle muodostui lopulta viisi uutta kylää. Vesajoki havainnollisti esitystään mielenkiintoisilla kartoilla, joita paikallisetkaan eivät olleet aikaisemmin nähneet.

Päätöshetken ja lounaan jälkeen tuli ajankohtaiseksi kotimatkan ajatteleminen. Me kumpelaiset toivomme, että reissunne susirajalle ei olisi mennyt ihan ”hukkaan”. Kiitos yhteisistä hetkistä!

Simpuran pappa tuumaa: ”Kyllä elämä opettaa, jos ei muuta, niin hilijoo kävelemään”.

Teksti ja kuvat:
Onni Voutilainen
Jouko Koivu

Reittisuunnittelussa kannatta

Susien kokous Huhmarisvaara

Tunturiladun johtokunta rupattelutuokiossa.

rajalla

tasutta. Yksi ei ollut paikalla.

utka, mutta ilmakuva näyttää
sen reunan suuremman
. 1980-luvulla siinä oli vielä
lan jäänteitä.

a käyttää myös ilmakuvia.

alla.

Sääntömuutosehdotus siirrettiin käsiteltäväksi kevätkokouksessa

Johtokunta ryhtyi tutkimaan Tunturiladun nykyisiä sääntöjä liittyen mahdollisiin sääntömuutostarpeisiin kun kerhoja kannustetaan rekisteröitymään rekisteröidyksi yhdistyksiksi. Totesimme nykyiset säännöt kieliasultaan osin vanhentuneeksi ja jäsenluokkien osalta puutteelliseksi. Nykyisellääänkään säännöt eivät estä kerhoja rekisteröitymästä.

Muutaman johtokunnan sähköpostikierroksen ja Huhmarin syyskokouksen evästysten pohjalta on säännöt nyt oheisessa muodossa.
Seuraavan kerran säännöt tulevat jäsenkokouksen hyväksyttäviksi kevätkokouksessa Vuontispirtillä ja ne toivottavasti saavat lopullisen sinettinsä ensi vuoden syyskokouksessa Saarijärvellä.

I YHDISTYKSEN NIMI, KOTIPAIKKA, TOIMINTA-ALUE JA TOIMINNAN TARKOITUS

1§ Yhdistyksen nimi on Tunturilatu ry, sen kotipaikka on Helsingin kaupunki ja toimialueena koko maa.

2§ Yhdistyksen tarkoituksena on Suomen Latu ry:n jäsenyhdistyksenä toimia jäsentensä yhdyssiteenä ensisijaisesti Lapissa tapahtuvan retkeilyn ja muun luonnossa tapahtuvan liikunnan edistämiseksi, retkeilytietojen ja -taitojen kartuttamiseksi ja tallentamiseksi sekä saamelais- ja Lapin kulttuurin tunnetuksi tekemiseksi.

3§ Toiminta-ajatustaan yhdistys toteuttaa:

1. Hankkimalla, tallentamalla ja tekemällä tunnetuksi tietoutta Lapissa ja muuallakin tapahtuvasta retkeilystä.
2. Edistämällä retkeily- ja ulkoilukulttuuria sekä luonnon suojelua ja muita retkeilijän käytökseen kuuluvia hyviä tapoja.
3. Tekemällä retkeilyn ja muun luonnossa tapahtuvan liikunnan harjoituksen edellytyksiä kehittäviä aloitteita, esityksiä, anomuksia ja suunnitelmia sekä omalta osaltaan toteuttamalla niitä.
4. Harjoittamalla tiedotus- ja julkaisutoimintaa.
5. Järjestämällä koulutusta, tempauksia, retkiä, vaelluksia sekä muita jäsentilaisuuksia.
6. Kehittämällä ja testaamalla retkeilyvarusteita ja -välineitä.
7. Ylläpitämällä ja kehittämällä Lapin retkeilyyn perustuvaa tunturisusijärjestelmää ja tunturisusiaatetta.
8. Edistämällä ja tukemalla erilaisia saamelais- ja Lapinkulttuurin harrastusmuotoja.
9. Tukemalla ja kannustamalla alueellisten Tunturilatuyhdistysten perustamista jäsentensä yhdyssiteeksi ja tunturilatuhengen vaalimiseksi.
10. Harjoittamalla yhteistyötä samoja tarkoitusperiä palvelevien yhteisöjen kanssa.
11. Hankkimalla ja ylläpitämällä toimintaansa varten tarpeellisia kiinteistöjä ja laitoksia.
12. Järjestämällä toimintansa tukemiseksi keräyksiä, arpajaisia, myyjäisiä ja ottamalla vastaan lahjoituksia sekä harjoittaa liikuntapalvelu-, majoitus- ja ravitsemusliiketoimintaa sekä kioskikauppaa.

II YHDISTYKSEN JÄSENET

4§ Yhdistykseen varsinaiseksi jäseneksi voidaan hyväksyä henkilö, joka hyväksyy yhdistyksen tarkoituksen. Tunturilatuyhdistysten jäsenet ovat myös Tunturilatu ry:n jäseniä.

Varsinaiset jäsenet ja kannattavat jäsenet hyväksyy hakemuksesta yhdistyksen hallitus. Kunniajäseneksi voidaan hallituksen esityksestä yhdistyksen kokouksessa kutsua henkilö, joka on huomattavasti edistänyt ja tukenut yhdistyksen toimintaa.

Varsinaiset jäsenet voivat kuulua eri jäsenluokkiin, joiden jäsenmaksut syyskokous päättää:

– henkilöjäsen
– rinnakkaisjäsen on henkilö, joka kuuluu varsinaisena jäsenenä johonkin toiseen Suomen Ladun jäsenyhdistykseen
– perhejäsen asuu samassa taloudessa varsinaisen jäsenen kanssa
– ainaisjäseniä, jotka ovat maksaneet syyskokouksen määräämän kertakaikkisen jäsenmaksun.
– kunniajäsenet, jotka on vapautettu Tunturiladun jäsenmaksusta.
– nuorisojäsen on iältään alle 20 vuotta.
– opiskelijajäsen on opiskelija, joka on iältään alle 29 vuotta ja on ilmoittanut pyydetyt opiskelutiedot jäsenrekisteriin

5§ Jäsenen, joka ei noudata yhdistyksen sääntöjä ja päätöksiä, laiminlyö jäsenmaksun suorittamisen tai toimii yhdistyksen tarkoitusperien vastaisesti, voi hallitus erottaa jäsenyydestä. Päätökseen voi erotettu hakea muutosta kirjallisesti yhdistyksen kokouksessa. Muutoksenhakuaika on neljätoista (14) vuorokautta siitä päivästä jolloin erottamispäätös on kirjeitse tullut asianomaisen tietoon. Muutoksenhakukirjelmä on jätettävä hallitukselle.

III YHDISTYKSEN KOKOUKSET

6§ Yhdistyksen toimielimiä ovat varsinaiset ja ylimääräiset kokoukset, hallitus sekä nimetyt toimi- ja valiokunnat sekä työryhmät.

7§ Yhdistyksen varsinaisia kokouksia on kaksi, syyskokous ja kevätkokous.
Syyskokouksessa, joka pidetään loka-marraskuussa, käsitellään seuraavat asiat:

1. Valitaan kokouksen puheenjohtaja, sihteeri, pöytäkirjantarkastajat ja äänten laskijat.
2. Todetaan kokouksen lailisuus ja päätösvaltaisuus.
3. Käsitellään hallituksen esitys toimintasuunnitelmaksi ja talousarvioksi alkavalle toimintavuodelle
4. Päätetään hallituksen jäsenille ja tilintarkastajille mahdollisesti maksettavista palkkioista sekä matkakulujen korvausperusteista.
5. Määrätään jäsenmaksujen suuruus seuraavalle toimintavuodelle.
6. Valitaan yksivuotiskaudeksi yhdistyksen hallituksen puheenjohtaja.
7. Päätetään hallituksen jäsenten lukumäärästä.
8. Valitaan hallituksen jäsenet erovuoroisten tilalle.
9. Valitaan kaksi varsinaista tilintarkastajaa ja heille henkilökohtaiset varamiehet.
10. Nimetään edustajat Suomen Latu ry:n kokouksiin.
11. Päätetään missä lehdissä yhdistyksen kokouskutsut ja tiedonannot julkaistaan.
12. Käsitellään muut kokouskutsussa mainitut asiat.

Kevätkokouksessa, joka pidetään maalis-toukokuussa, käsitellään seuraavat asiat:

1. Valitaan kokouksen puheenjohtaja, sihteeri, pöytäkirjantarkastajat ja äänten laskijat.
2. Todetaan kokouksen lailisuus ja päätösvaltaisuus.
3. Esitetään hallituksen kertomus päättyneen toimintavuoden toiminnasta.
4. Esitetään tilinpäätös ja tilintarkastajien lausunto.
5. Päätetään tilinpäätöksen vahvistamisesta.
6. Päätetään vastuuvapauden myöntämisestä hallitukselle ja muille tilivelvollisille.
7. Käsitellään muut kokouskutsussa mainitut asiat.

8§ Yhdistyksen ylimääräinen kokous pidetään hallituksen kutsusta tarvittaessa tai kun vähintään 1/3 jäsenistä sitä hallitukselta kirjallisesti erityisesti ilmoitettua asiaa varten pyytää. Ylimääräinen kokous on pidettävä kahden kuukauden kuluessa siitä, kun sitä edellämainituin tavoin on pyydetty.

9§ Kaikista yhdistyksen kokouksista on hallituksen annettava tieto jäsenille vähintään seitsemän (7) vuorokautta ennen kokousta joko kirjallisesti tai syyskokouksen päättämissä lehdissä. Yhdistyskokouksessa käsiteltäväksi tarkoitetusta asiasta on tehtävä kirjallinen esitys hallitukselle viimeistään kaksi viikkoa ennen kokousta.

10§ Äänestykset, jotka koskevat muita kuin sääntöjen muutosehdotuksia ja yhdistyksen purkamista, ratkaistaan yksinkertaisella äänten enemmistöllä. Äänten mennessä tasan ratkaisee puheenjohtajan ääni, vaaleissa arpa. Kaikki äänestykset ovat avoimia, ellei joku kokouksen äänivaltaisista edustajista vaaleissa vaadi salaista äänestystä. Päätöksentekoon saavat ottaa osaa jäsenmaksunsa suorittaneet 16 vuotta täyttäneet jäsenet.

IV YHDISTYKSEN TOIMIELIMET

11§ Yhdistyksen hallituksen muodostaa yhdeksi vuodeksi kerrallaan valittu puheenjohtaja ja kahdeksi vuodeksi kerrallaan valitut vähintään 6 enintään 12 jäsentä. Jäsenistä on vuosittain puolet erovuorossa. Hallitus valitsee vuosittain keskuudestaan varapuheenjohtajan sekä nimeää tarpeelliset toimihenkilöt. Käytännön asioiden hoitoa varten hallitus voi valita työvaliokunnan. Hallitus kokoontuu puheenjohtajan tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtajan kutsusta ja on päätösvaltainen kun vähintään puolet sen jäsenistä puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja mukaan luettuna on läsnä. Päätöksenteossa noudatetaan soveltuvin osin 10 § määräyksiä.

12§ Yhdistyksen hallituksen tehtävänä on mm:

1. Johtaa ja valvoa yhdistyksen toimintaa
2. Hoitaa yhdistyksen omaisuutta.
3. Hyväksyä ja erottaa yhdistyksen jäsenet sääntöjen mukaan.
4. Kutsua koolle yhdistyksen kokoukset, valmistella niille esitettävät asiat ja huolehtia päätösten toimeenpanosta.
5. Valita tarpeelliset toimikunnat ja työryhmät sekä nimetä niille puheenjohtaja.
6. Hyväksyä yhdistystä sitovat sopimukset, ellei niiden hyväksyminen kuulu yhdistyksen kokoukselle.
7. Päättää talousarvion rajoissa yhdistyksen julkaisutoiminnasta.
8. Kantaa ja vastata yhdistystä koskevista asioista.

13§ Toimintansa tehostamiseksi yhdistys voi muodostaa erikoisjaostoja ja kerhoja, jotka toimivat yhdistyksen hallituksen niille hyväksymien sääntöjen mukaan.

14§ Yhdistyksen toiminta- ja tilivuosi on kalenterivuosi Tilit on luovutettava tilintarkastajille viimeistään helmikuun 15. päivänä tarkastusta varten.

15§ Tilintarkastajien tehtävänä on tarkastaa yhdistyksen tilit ja muu toiminta, laatia niistä kirjallinen lausunto ja jättää se hallitukselle yhdistyksen kevätkokoukselle esitettäväksi.

16§ Yhdistyksen nimen kirjoittavat hallituksen puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja jompikumpi yhdessä sihteerin tai sen toimihenkilön kanssa, jolle hallitus on myöntänyt nimenkirjoittamisoikeuden.

V SÄÄNTÖJEN MUUTTAMINEN JA YHDISTYKSEN PURKAMINEN

17§ Näiden sääntöjen muuttamisesta tai yhdistyksen purkamista koskeva päätös on tehtävä kahdessa perättäisessä vähintään kahden viikon väliajoin pidettävässä yhdistyksen kokouksessa, joista toinen on yhdistyksen varsinainen kokous.

Päätös tulee voimaan, jos molemmissa kokouksissa muutosta tai purkamista on kannattanut vähintään 3/4 äänestyksessä annetuista äänistä.

18§ Jos yhdistys on päätetty purkaa, on sen jäljelle jääneet varat jätettävä Suomen Latu ry:n talletettavaksi, kunnes vastaava rekisteröity yhdistys perustetaan. Ellei uutta yhdistystä perusteta kolmen (3) vuoden kuluessa siitä, kun talletus on tehty, jäävät varat Suomen Latu ry:n käytettäväksi näissä säännöissä mainittujen tarkoitusperien toteuttamiseksi.

Kumpen Vunukat leireilivät Polvijärvellä

Liisa Hamunen

Uihan se kaarnalaiva.

Mirjami Härkönen

Kaarnalaivojen vuolemista.

Mirjami Härkönen

Tikkupullan paistossa.

Kumpe järjesti paikallisen Va-Va –leirin Polvijärvellä Säynelammen leirikeskuksessa 26.-28.6.2018.

Tämä Taipaleen ortodoksiselle seurakunnalle kuuluva Pyhän Johanneksen leirikeskus sijaitsee luonnonkauniilla paikalla Ala-Säynelammen rannalla. Se on jo vanha leirikeskus, sillä leirejä siellä on järjestetty 1961 alkaen.

Kumpen järjestämälle leirille osallistui 16 iältään 4–12 -vuotiasta vunukkaa eli lastenlasta yhdessä isovanhempiensa kanssa.

Leirivastaavat **Ritva** ja **Osmo Simpura** vaikuttivat omalta osaltaan siihen, että leirillä oli turvallinen ja leppoisa ilmapiiri. Lapset toivat tullessaan ILOISEN mielen, josta me aikuisetkin saimme osamme.

Ohjelmaan kuului muun muassa uintia, kalastusta, kaarnalaivan veistämistä, tik-

Kämppätoimikunnan kuulumisia

Susikyrön vanhan kämpän vesikatto korjataan

Talkooväki ahkeroi viime kesänä, mutta jotta kämpät pysyvät kunnossa, ahkeria käsipareja tarvitaan joka vuosi talkoisiin. Ensi kesän suuritöisin rutistus on Susikyrön vanhan kämpän vesikatteen uusiminen.

Talvikauden alussa kämppätoimikunnalle ei ole tuotu tietoon mitään isompia puutteita tai ongelmia Lapin tukikohtien osalta.

Kämpät ovat nyt kohtuullisen hyvässä kunnossa, kiitos tästä Tunturiladun ahkeralle talkootyöväelle!

Muutamat kämppätoimikunnan jäsenet ja kerhojen kämppäviikoilla mukana olleet henkilöt ovat nyt ennen talven tuloa kämpillä ollessaan tarkkailleet tilojen kunnossapysymiseen liittyviä asioita ja jos on ollut tarvetta, on otettu yhteyttä kämppäisäntään tai Susikyrössä **Ossi Saatioon** (Vuontispirtiltä) taikka sitten ovat itsenäisesti hoitaneet pienempiä puutteita tai ongelmia nopeasti kuntoon. Hyvä näin.

Kämpillä huomioitavia asioita ennen talven tuloa ovat:

–Pekan-Oskarissa vesi pois päältä keittiötilasta kylmänä vuodenaikana, astioiden tiskaus keittiötilassa mahdollista ottamalla vesi pesuhuoneesta (keittiötilan viemäri toimii talvellakin).

–Jos Pekan-Oskarin sähköissä ongelmia, ota yhteys Ossi Saatioon, Paavo Kramsuun tai Erkki Maunuseen (vesivahinkovaara).

–Sulje Pekan-Oskarin wc-tilojen ja saunan pesuhuoneen väliovet huolella talviaikana vesivahinkovaaran takia-

–Pekan-Oskarin keittiötila lämpiää nopeasti (valkoinen keittiöliesi ja kuivaushuoneen kiuas), punainen tiilimuurattu takka varaavana lämmönlähteenä lämmittää tilan vasta seuraavana päivänä (kaksi pesällistä puuta päivittäin).

–Muista avata raitisilmaventtiilit ja savupellit ohjeen mukaisesti (tärkeä Pekan-Oskarin saunanlämmitystilanteessa)

–Tarkista nestekaasupullojen tilanne kaikissa tukikohdissa ja tiedota tilanne, jos et saa vaihdettua täyttä pulloa kaupasta varastoon.

–Kompostit käytössä talviaikanakin kaikissa kohteissa (vain maatuvat jätteet).

–Susikyrön rantasauna ja ulkokäymälätilat käytössä talviaikanakin (käyttö vain vähäisempää kylmänä vuodenaikana).

–Muista pois lähtiessäsi, että tilat on siivottu, kuivat polttopuut tuvassa, vesipadat tyhjennetty kylmänä vuodenaikana, savupellit ja raitisilmaventtiilit ohjeiden mukaisesti, kaikkien tulisijojen tuhkat poistettu.

–Laita vieraskirjaan tulo- ja lähtöpäiväsi, Susikyrön alueella kaikki kirjautuvat Pekan-Oskarissa olevaan Käyntitilastokansioon ja kämppäkirjaan mahdolliset huomiot kämpillä olosuhteista ja tarvittaessa ota yhteys kämppätoimikunnan jäseniin ja lukitse ovet pois lähtiessäsi.

Edellisessä Tunturilatu-lehdessä kerrottiin alustavasti ensi kesän kämppätalkoista.

Kämppien hyvän kunnon ja siisteyden ylläpitämiseksi on kaikissa Tunturiladun kohteissa vastaisuudessakin tehtävä joka vuosi kiinteistöjen hoitoa ja jätehuoltotyötä.

Rakennuksissa on myös aina jonkun verran korjattavaa, myös sisäpuolista varustusta on vuosittain uusittava ja suursiivoukset hoidettava – tämän vuoden suursiivoukset menivät hyvin!

Kämppätoimikunta esittää nöyrät kiitokset urakkaan osallistuneille.

Myös piha-alueiden kunnosta on huolehdittava ja hoidettava vuosittain polttopuut tulevaa talvea varten. Lisäksi talkootyöviikoilla tehdään alustava suunnitelma tulevista töistä seuraavalle vuodelle.

Myös yksi iso asia on ollut vuosittain yhteydenpito yhteistyökumppaneihin (rakennusvalvontaan, paloviranomaisiin jne.) ja paikallisiin ihmisiin talkootyöviikkojen aikana.

Näistä edellä olevista työlistoista huomaa, että jos kiinteistöjen kunnossapito- ja jätehuoltotyöt jätettäisiin yhtenäkin vuonna tekemättä, seurauksena olisi hyvin nopeasti rakennusten kunnon heikkeneminen (ovat aika vanhoja) ja viihtyvyyden huononeminen kämpillä oloaikana Tämä vaikuttaisi varmasti kämppien käyttöasteeseenkin. Kämppätilojen laajennusajatuksia Tunturiladulla ei ole.

Ensi kesän talkoot aloitetaan viikolla 23 Susikyröstä ja tarvittaessa jatketaan viikolla 24.

Sitten viikko 24 ollaan Kiisalla ja talkoot päättyvät juhannuksen aikoihin viikko 25 Susi-Talakselle.

Suurimmat työt Susikyrössä on vanhan kämpän vesikaton peruskorjaus ja keittokatoksen vesikatteen korjaus (tulipalossa vaurioitunut). Polttopuutyöt myös ovat edellä kerrotusti joka vuosi työohjelmassa. Ensi kesänä kuitenkin enempi omalta tontilta harvennushakkuuta.

Suursiivoustyöt kaikissa kohteissa vaatii myös useamman henkilön työpanoksen kolmen viikon ajaksi, samoin kuin keittiötyöt. Edellä kerrottu vuosittainen kiinteistöjen kunnossapito- ja jätehuoltotyö vaatii 2-3 henkilön työpanoksen kolmen viikon ajaksi.

Kaikissa kohteissa on myös joka vuosi muutakin korjaustyötä ja varustelun parantamista useammalle henkilölle koko kolmen viikon ajaksi kuten maalausta, keittiökaappien pienimuotoista korjausta, sisätilojen ja saunatilojen siistimistä, penkkien ja pöytien öljyämistä.

Kaikkien kämppien käyttöasteen laskenta on talkootyöviikkojen ohjelmassa samoin kuin turvallisuusasioiden päivitys.

Susi-Oskarin ja Koira-Oskarin peruskorjaus (lattia, nukkuma-alustat, keittiökaapistot) siirtyy vuoteen 2020 tai vieläkin myöhemmäksi.

Susikyröön tarvittaisiin viikolla 23 15–16 henkilöä, Kiisalle vikolla 24 kymmenkunta henkilöä ja Talaksella vikolla 25 ehkä 10–12 henkilöä.

Talkootyöolosuhteet:

–Kuljetus omatoimisesti, kimppakyydit

–Yöpymiset sisätiloissa, teltoissa, matkailuautoissa. Matkakorvaukset maksetaan Tunturiladun ohjeen mukaisesti.

Mirjami Härkönen

Makkaran paistoa.

kupullan- ja makkaran paistoa, vastantekoa ja saunomista.

Ensimmäisenä leiri-iltana saimme iltanuotiovieraaksi isä **Paavo Ratilaisen**. Hän kertoi leiripaikan historiasta ja ortodoksiperinteistä niin kiehtovasti, että nuorimmatkin leiriläiset kuuntelivat hiiskumatta.

Keskiviikon kohokohta oli luontoretki läheisessä harjumaisemassa.

Serkukset **Anna Kainulainen**, 4 v. Polvijärveltä (sininen huivi) ja **Mea Wallin**, 5 v. Espoosta (keltainen huivi), tulivat leirille **Aini**-mummin kanssa. Anna tykkäsi keppariratsastuksesta ja uimisesta. Mea piti erityisesti ”trampala” hyppimisestä ja uimisesta.

–Ihan kaikki oli mukavaa, kuittasi Mea viimeisenä leiri-iltana.

Outokumpulainen **Ninni Näätänen**, 12 v., tuli mummin, pikkusiskon ja –veljen kanssa. Ninni on jo kokenut leiriläinen. Hän järjesti Ella-siskon kanssa kepparikilpailun. Se oli varsinkin tytöille mieleen.

Ruoka oli tosi hyvää, muistutti moni leiriläinen.

Totta!

Olihan meillä maailman paras leirikokki. Suuret kiitokset kaikkien puolesta **Suoma**-emännälle sekä kaikille mukana olijoille! ”Ja meillä kaikilla oli niin mukavaa, oi jospa oisit saanut olla mukana!”

Kokemukset leirin järjestämisestä olivat niin hyvät, että jatkuvuus on taattu. Paikka tosin voi vaihtua. Ehkä tapaammekin ensi vuonna kauempana Susikyrössä.

Liisa Hamunen ja
Mirjami Härkönen

Liisa Hamunen

Kalansaalis näyttää hyvältä.

Irma Rytkölä

Talkooväelle riittää töitä tulevanakin kesänä Tunturiladun eri ämpillä.

–Rakennustarvikkeet ja työkalut kämppätoimikunta hankkii, omat työkalut mahdollisia.

–Ruokailu perinteinen, aamupuuro, aamupäiväkahvi, lämmin ruoka, iltapäiväkahvi ja iltapala talon puolesta talkooväelle.

Ilmoittautuminen talkoisiin kuukautta ennen ja tiedustelut, Pekka Kallio puh. 050 527 2796 ja Paavo Kramsu p. 040 706 2764.

Kämppäisäntä toivottaa kämppätoimikunnan puolesta Rauhaisaa Joulunalusaikaa ja Hyvää alkavaa Uutta Vuotta kaikille Tunturilatu-lehden lukijoille!

Pekka Kallio

TUNTURILADUN RETKIMUISTIO 4/2018

10.-26.1.2019 **Kaamosretkeilyä Pallastuntureilla** (Tsietsa)
Joko päiväretkin tai osallistumalla talvivaellukselle. Tukikohtana on Susikyrön kämppä. Tied. Marjatta Nuutinen 040 722 0630 tai marjatta.nuutinen@gmail.com viim. 15.12.

24.2.2019 **Hiihtelyä Tervareitillä** (Owla)
Ilmoittautumiset 20.2. mennessä Hannu Liljamo 044 322 3646, hannu.liljamo@gmail.com

2.-3.3.2019 **Perämeren kansallispuisto Pensaskari Kemistä hiihtäen** (Owla)
Tiedustelut Unto Ojalehto 040 836 6462, unto.ojalehto@gmail.com tai Jukka Parviainen 040 531 6234, jukka.parviainen@outlook.com

9.-16.3.2019 **Owlan kevätkerhoviikko Susikyrön vanha kämppä** (Owla)
Ilmoittautumiset Aino Hämäläinen 040 770 6282, aino.hamalainen@oulu.fi tai Hannu Liljamo 044 322 3646, hannu.liljamo@gmail.com

23.3.2019 **Hiihtelyä Martimoaavalla** (Owla)
Ilmoittautumiset 20.3. mennessä Hannu Liljamo 044 322 3646, hannu.liljamo@gmail.com

1.-5.5.2019 **Hellehiihto Kiilopäällä** (Owla)
Tiedustelut Aino Hämäläinen 040 770 6282, aino.hamalainen@oulu.fi tai Mirja Savolainen, 050 369 9176, mirjatsavolainen@gmail.com

HUOM. TAPAHTUMAT LÖYTYVÄT MYÖS TUNTURILADUN TAPAHTUMAKALENTERISTA, JOHON TEHDÄÄN PÄIVITYKSIÄ MYÖS LEHDEN ILMESTYMISAJANKOHTIEN VÄLILLÄ!

Yritetään saada vastinetta retkien järjestäjille. Yksi parhaista palautteista on runsas osallistuminen. Huomioi myös mahdolliset yhteiskuljetukset retkikohteisiin. Niitä kannattaa tiedustella, vaikka kohteena on ”omat polut” retkikohteen suunnassa.

TUNTURILATU-LEHDEN 1/2019 RETKIMUISTIOON JULKAISTAVAKSI TARKOITETTU AINEISTO TULEE TOIMITTAA VIIMEISTÄÄN 4.2.2019 OSOITTEELLA SATU.OJALA@TUNTURILATU.FI

Nettijulkaisua varten toivotaan lyhentämätöntä ilmoitustekstiä.
Ilmoituksen vähimmäistiedot
(Tunturiladun ja Suomen Ladun nettikalenterit):
- alkamis- ja päättymisajankohta
- kokoontumispaikka (osoite)
- viimeinen ilmoittautumispäivä
- yhteyshenkilön nimi, sähköpostiosoite ja puhelinnumero

VaVa-leiri tulee taas!

(Vava = Vauvasta vaariin, muorista mukeloon)

Leiri pidetään Enontekiöllä, Susikyrön ”kämppäkartanossa” viikolla 31 eli 27. heinäkuuta – 3. elokuuta 2019.

Leirille pääsevät yli 6-vuotiaat lapset yhdessä läheisen aikuisen/aikuisten kanssa.

Viikon aikana on luvassa mukavaa puuhastelua ja leirielämää, joka sopii kaikille leiriläisille.

Majoittua voi joko kämpissä tai teltoissa. Ruoka valmistetaan leirillä.

Varaa jo nyt tämä ajankohta allakkaasi. Tarkemmat tiedot löydät seuraavasta Tunturilatu-lehdessä.

Leirin järjestää Tunturilatu ry

Vastuuhenkilöt ovat:
Raiski Palosaari, 040 716 3033, raiski@levi.fi
Raimo Pahkala, 040 839 6638, raimo.pahkala@nic.fi
Satu Ojala, 050 5234 844, satu.ojala@tunturilatu.fi

Pääsiäismatka Hettaan

Matka Hetan 50. musiikkijuhlille 17.-22.4.2019.
Majoitus 2 hengen huoneissa Hetan kodalla, hinta 40€/henkilö/vrk. Erillinen keittiötila, jossa voi halutessaan kokata itse. Mahdollisuus myös ostaa aamiaiset ja/tai päivälliset. Aamiainen 8€/henkilö ja päivällinen 15€/henkilö per ruokailukerta. Saunomismahdollisuus.

Päivisin omatoimisia retkiä hiihtäen. Huolletut ladut lähtevät alueen pihasta. Klassisen musiikin konsertteja iltaisin Hetan kirkossa. Niihin jokainen hankkii lippunsa itse. Päiväretki Kautokeinon pääsiäistapahtumaan kimppakyydein. Matkat Hettaan omin kimppakyydein.

Matkan järjestelyjä hoitaa saamelaistoimikunta. Tiedustelut ja ilmoittautumiset viimeistään joulukuun loppuun mennessä Seija Lipsaselle 040 547 7115, seija.k.lipsanen@gmail.com, miel. tekstiviestillä tai sähköpostilla.
Toimi nopeasti, petipaikkoja on vain kymmenelle.

NAUTI RAUHOITTAVASTA TUNNELMASTA AIHKISSA!

Vuonna 2018 varattu viikko 52.

Vuonna 2019 varattuja viikkoja ovat 1, 8, 11-15, 23, 27, 31, 36 ja 38.

Vuorokausimaksu 30,00 €/koko mökki.

Varaukset Aulikki Kuukkanen 040 577 4100 tai aulikki.kuukkanen@tunturilatu.fi

KAUPPA AUKI

TUNTURILADUN TARVIKKEITA VOI TILATA YHDISTYKSEN TALOUDENHOITAJALTA: helenius.inka@gmail.com
Tarvikkeet toimitetaan postitse tai sopimuksen mukaisesti.
Tarvikkeita on myynnissä myös Tunturiladun yleisissä tapahtumissa.

MYYTÄVÄT TARVIKKEET

	á
Hihamerkki	1,70
Pinssi	1,70
Susimerkki	5,00
Susimerkki nauhalla	6,80
Tunturilatu-tarrat (12 pientä tarraa)	2,00
Tunturilatu-tarra (iso)	1,30
Viiden vuosikymmenen vaellus -kirja	15,00
Kuudes vuosikymmen -kirja	15,00
Historiikit (kaksi kirjaa)	25,00

Susimerkit myydään vain vihityille susille.

Kämppien avaimen voi lunastaa kaksi vuotta Tunturiladun jäsenenä ollut henkilö. Avaimen lunastushinta on 120 €.
Avainanomuslomakkeen saa nettisivuilta.
Avain toimitetaan postiennakkona.

MAKSUASIOISTA

Tunturiladun pankkitili on
Oma Säästöpankki FI11 4108 0010 3176 86.
Tälle tilille maksetaan kaikki Tunturilatua koskevat maksut.

KÄMPPIEN KÄYTTÖMAKSUT

Kämppämaksuja suoritettaessa käytetään viitenumeroita.
Kämppämaksu vuonna 2018 on
Susikyrö (viite 505) 10 €/hlö/vrk (vieras, ei jäsen 15 €/hlö/vrk),
Susi-Talas (viite 602) ja Susi-Kiisa (viite 709) 7 €/hlö/vrk (vieras, ei jäsen 10 €/hlö/vrk).
Alle 12-vuotiailta ei peritä kämppämaksua.
Kämpillä on edelleen rahalippaat, joihin maksun voi suorittaa.

Varauskämppä Aihkin varaukset:
aulikki.kuukkanen@tunturilatu.fi, 040 577 4100.
Aihkin kämppämaksu on 30 €/vrk/koko kämppä.
Aihkin viite 806.

PETIPAIKKAVARAUKSIA 2018

SUSIKYRÖ VANHA KÄMPPÄ (10+4 paikkaa)

27.12.–29.12. Jäsenvaraus (2/14)

SUSI-OSKARI (5 paikkaa)

20.12.–27.12. Jäsenvaraus (5/5)
28.12.–29.12. Kavtsi
29.12.–31.12. Jäsenvaraus (3/5)

PETIPAIKKAVARAUKSIA 2019

SUSIKYRÖ VANHA KÄMPPÄ (10+4 paikkaa)

9.3.–16.3. Owla
30.3.–6.4. Logi
17.4.–29.4. Jäsenvaraus (2/14)
1.6.–8.6. Kämppätoimikunta talkoot
8.6.–15.6. SL kesäretkikurssi
29.6.–6.7. Kumpe vunukkaleiri
27.7.–3.8. VaVa-leiri

SUSI-OSKARI (5 paikkaa)

1.1.–4.1. Jäsenvaraus (3/5)
4.1.–5.1. Kavtsi
19.1.–26.1. Tsietsa
21.3.–29.3. Jäsenvaraus (2/5)
19.4.–28.4. Jäsenvaraus (5/5)
28.4.–1.5. Jäsenvaraus (2/5)
1.6.–8.6. Kämppätoimikunta talkoot
8.6.–15.6. Jäsenvaraus (2/5)
29.6.–6.7. Kumpe vunukkaleiri
27.7.–3.8. VaVa-leiri
31.8.–7.9. Jäsenvaraus (5/5)

SUSI-KIISA (8 paikkaa)

6.4.–13.4. Geatki
8.6.–15.6. Kämppätoimikunta talkoot
20.6.–26.6. Logi
31.8.–7.9. Kolbma
7.9.–14.9. Logi
14.9.–21.9. Geatki

SUSI-TALAS (10 paikkaa)

15.6.–22.6. Kämppätoimikunta talkoot
7.9.–14.9. Owla

VARAUSTENHOITAJA
Sirpa Alapuranen 050 5975811
varaustehoitaja@tunturilatu.fi

ALUE- YM. MAKSUT 2019

Kiinteistöjen aluemaksut (koskevat myös päiväkäyntejä jos käyttää palveluja):

- **Susikyrön (viite 505)** aluemaksu jäsenille **10 €/vrk/hlö**, ei-jäsenille **15 €/vrk/hlö**
- **Susi-Kiisan (viite 709) ja Susi-Talaksen (viite 602)** aluemaksu jäsenille **7 €/vrk/hlö**, ei-jäsenille **10 €/vrk/hlö**
- Aluemaksua ei peritä alle 12-vuotiailta lapsilta.
- Aluemaksut suoritetaan kämpissä oleviin lippaisiin tai kämpän viitenumerolla Tunturiladun tilille **FI 11 4108 0010 3176 86**. Maksutapa merkitään kämppäkirjaan.

Aihkin vuokra on 30 €/vrk/koko mökki.

Viikkomaksut:

- **Susikyrön vanha kämppä 600 €, Susi-Oskari 250 €, Susi-Kiisa 275 € ja Susi-Talas 350 €.**
- Viikkomaksu koskee kämpän kaikkien petipaikkojen varaamista viikoksi.

Susikyrön autonlämmitystolppien käytöstä veloitetaan **2 €/lämmityskerta** (4 tuntia).

- Auton lämmitystolppien käyttömaksu maksetaan Pekan Oskarissa olevaan lippaaseen ja merkitään sähkön käyttäjän nimi samassa paikassa olevaan vihkoon.

Kämppäavainten lunastusmaksu

- Kämppäavaimen lunastusmaksu on **120 €**. Avaimen palautuksen tapahduttua maksua ei palauteta.

Uudet sudet

Outasudet:
63. **Elmeri Leinonen**, Kumpe, vaelluksia jo 5, joista talvella 2, huippuja 10
64. **Ilkka Vatanen,** Ovtsi, vaelluksia tai melontavaelluksia 5 sekä muutama lyhyempi retki, huippuja 16

Tunturisudet:
1651. **Jouko Koivu,** Kumpe, vaelluksia 108, aina johtanut, huippuja 40 kirjattua, kaikkiaan kolmmattasataa
1652. **Kari Lindberg**, Kavtsi, vaelluksia 51, huippuja 29
1653. Reino Moller, Kumpe, vaelluksia 32, johtanut 4, huippuja 28

Susivaliokunta 2019

Marita Maula (pj)
marita.maula@tunturilatu.fi
Anja Kylävalli
anjakylavalli@gmail.com
Juhani Lahtinen
juhani.lahtinen@pp3.inet.fi
Sirkka-Liisa Markkanen
sirkkaliisa.markkanen@gmail.com
Raimo Pahkala
raimo.pahkala@nic.fi
Hanna-Mari Sinilehto
hanna.sinilehto@gmail.com

Tervetuloa Lappiin huhtikuun lopulla….

Tunturilatu ry:n kevätpäivät ja –kokous
26. – 28.4.2019
Vuontispirtillä Yli-Kyrössä

Lapissa on huhtikuun lopulla hiihtokelit parhaimmillaan, ainakin käsivarressa. Yhdistä loma keväthangille ja vuosikokous; miten olisi hiihtäen tai potkukelkkaillen vaikka Haltille, ennen tai jälkeen kevätpäivien.

Kevätpäivillä olet parhaassa mahdollisessa seurassa, tunturilatulaisten seurassa.

Seuraavassa Tunturilatu-lehdessä on tarkempaa infoa tapahtumasta. Laita kalenteriin päivät ja loma-anomus vetämään!!

Tervetuloa, toivottaa Njallan väki

VAELLUSMATKALLE KIRGISIAAN KESÄLLÄ 2019?

Kirgisia mainitaan vaellusten unelmakohteena. Nyt on suunnitteilla vaellusmatka Kirgisiaan kesä- tai heinäkuulle 2019. Ennen kesää vuoristossa on vielä liian märkää ja lumista ja syyskuusta eteenpäin sataa liikaa vettä tai lunta, siksi vaelluksen toteutus on kesällä.

Noin 10 hengen ryhmällä matkan kustannukseksi tulisi noin 2400 € / hlö täysihoidolla. Ryhmän koko ja lentojen vahvistettu hinta tulevat vielä vaikuttamaan hintaan. Matkatoimistona on Mandala Travel.

Mandala Travelin Kirgisian vaelluksen matkan ohjelmaan voi tutustua nettiosoitteesta: www.mandalatravel.fi/kirgisia/raataloity-matka-tienshan-vaellusmatka-kirgisia

Maatietoa Kirgisiasta voi katsoa sivuilta: http://www.rantapallo.fi/kirgisia/

Kysymyksiä ja kiinnostuneita matkalle kerää
Kirsi Hiltunen / kirhan@welho.com
Ryhmää täytetään ilmoittautumisjärjestyksessä.

Kumpelaiset vaelsivat ja viettivät ruskaviikkoa Ylläksellä

Kumpeviettimieliinpainuvan ruskaviikonYlläksenmaisemissa 15.9.–22.9.2018. Kotoalähtiessä meitä jännitti, miten tullaan juttuun vieraiden ihmisten kanssa.

Seitsemän naista samassa huoneessa – siinä voi olla ainesta aikamoisiin konflikteihin.

Mutta turha oli pelko. Viikon parhaimpiin anteihin kuului tutustuminen uusiin, samanhenkisiin ihmisiin.

Päivittäin vaelsimme noin 10 km:n taipaleita. Kohteitamme olivat mm. Pakasaivo, Kellostapuli, Peurakaltio, Äkässaivo, Äkäsmylly ja Kukastunturi. Poutasäistäkin saimme nauttia lähes koko viikon.

Ensikertalaiselle tunturille nousu ja henkeäsalpaavien maisemien avautuminen horisontissa on ikimuistoinen kokemus. (Kukaan meistä 35:stä matkaan lähteneestä ei ole katunut mukaan lähtöä).

Maisemien ja kotoisan yhteishengen lisäksi saimme nauttia talkoilla valmistetuista todella maukkaista aterioista.

Suurkiitokset hyvin suunnitellusta viikosta Matille, Meerille ja kaikille meistä huolehtineille kumpelaisille, unohtamatta hovikuskiamme Karia!

Jäämme laskemaan öitä seuraavaan Lapin viikkoon. Parhaat hetket:

Leena Jarva: Tuntureiden huiputukset ovat aina mieleenpainuvinta antia Lapin reissuilla. Kun on taivaltanut hiki hatussa rakkaa ylämäkeen, saavuttanut mahtavat näköalat tuulen tuivertaessa niin ettei pystyssä meinaa pysyä ja sitten hiljentynyt ihmettelemään kaiken suuruutta ja avaruutta. Mielen valtaa huippurauha.

Seven Fjells Hostels ja seven sisters: **Leena J, Leena K,Liisa, Liisa T, Maija, Maritta, Ulla.**

Kuvat: **Matti Nylander.**

Päiväretkeläiset pitkospuilla.

Pakasaivo.

Kuerlinkka.

Kuerlinkasta Äkäslompoloon

35 päiväretkeläisen lisäksi ruskaviikolle osallistui kymmenen vaeltajaa, jotka kiersivät mielenkiintoisen reitin.

Ensimmäinen kohde oli näkemisen arvoinen Kuerlinkat eli taimenputoukset. Menimme aluksi näköalapaikalle, josta Kuerjoen kuru näkyi komeasti. Aikoinaan putouksen yhteyteen oli viritetty vielä 1950-luvulla koripyydys kutemaan nouseville taimenille.

Kuerlinkoilla oli ennen vanhaan myös mylly ja joki oli uittoväylä.

Kuertunturin pohjoispuolitse kiersimme Iso Kaupinjärven kautta pohjoiseen kohti Äkässaivoa. Jasanjärven jälkeen ylitimme Äkäsjoen vanhan puusillan kautta.

Se oli juuri korjattu ja työn alla olivat Äkässaivolle johtavat pitkospuut. Vanhoista siltapuista ja pitkospuista tehty rovio paloi vielä rannalla.

Äkässaivolla yövyimme kaksi yötä. Välipäivänä kävelimme Peurakaltion navettagallerian kautta Äkäskerolle, jonka ylitimme ja palasimme Äkäslinkan kautta takaisin.

Ennen Äkäslinkkaa teimme sivumutkan vanhalle kalaseitakivelle. Äkässaivolta reittimme jatkui aluksi Kutujärven niittypirtille, sieltä Kotamajan kautta edelleen uudempaa reittiä pitkin Lainiotunturin kupeelle Pyhäjärvelle. Polkua oli korjattu monesta kohtaa harkkoraudasta tehdyillä “pitkospuilla” ja soralla päällystetyillä polun pätkillä. Ennen sadetta ehdimme leiriytyä. Kaksi retkeläistä kävi vielä Aakenustunturilla pienen mutkan huonosta säästä huolimatta.

Aamulla ehdimme purkaa leirin sateettomassa säässä, mutta vaelluksen jatkuessa sade alkoi ennusteen mukaan amukymmeneltä jatkuen koko vaelluksen ajan. Karhukodan kautta reitti jatkui Hangasojalle, jossa alkoi taas parannettu polku. Tällä puolella Äkäsjokea on tehty tänä vuonna paljon polkujen kunnostusta. Se sopii hyvin myös poluilla pyörällä liikkuville, mutta kyllä läskipyörän uria oli melko heikoillakin suopoluilla. Pyöräilijöiden runsaus olikin silmiin pistävä uusi piirre retkipoluilla, mutta onneksi he ovat pysyneet poluilla ohjeiden mukaisesti.

Kesängin keitaalle tullessamme sade loppui, mutta ukkosilma yllätti vielä illalla ja varsinkin kovaksi yltyvä yötuuli. Toisaalta teltta oli sisältä aamulla kuiva hyvän tuuletuksen vuoksi.

Aamulla teimme aurinkoisessa säässä retken Pirunkurua pitkin Kesänkitunturille. Ylläksen tienoon louhikkomaasto tuli tutuksi, mutta näköalan vuoksi nousu kyllä kannatti. Kaikkien tuntureiden rinteet näyttivät olevan kivirakan peitossa, mutta kauniit ruskavärit hälvensivät sen harmautta. Reitti jatkui Kesänkijärven pohjoispuolitse ja sillan yli Äkäslompolon kylän reunaan, josta löytyi vielä pätkä polkua ennenkuin jouduimme asfalttipolulle.

Jouko Koivu

Kuvat: **Jouko Koivu** ja **Katri Kosonen**

Puolivälissä Pirunkurua.